

BARIŞ BIÇAKÇI • Tarihi Kırsımlar

BARIŞ BIÇAKÇI 1966'da Adana'da doğdu. Hüseyin Kıyar ve Yavuz Sarıalioğlu ile birlikte Ocak 1994 ve Ekim 1997'de iki şiir kitabı yayımladı. İletişim Yayınları'nca yayımlanan diğer kitapları şunlardır: *Herkes Herkesle Dostmuş Gibi* (2000), *Veciz Sözler* (2002), *Aramızdaki En Kısa Mesafe* (2003), *Bizim Büyük Çaresizliğimiz* (2004), *Baharda Yine Geliriz* (2006), *Bir Süre Yere Paralel Gittikten Sonra* (2008), *Sinek Isırıklarının Müellifi* (2011), *Seyrek Yağmur* (2016), *Kurbağalara İnanıyorum* (söyleşi- Behçet Çelik ve Ayhan Geçgin ile, 2016).

İletişim Yayınları 2735 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 474

ISBN-13: 978-975-05-2645-9

© 2019 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2019, İstanbul

EDITÖR Tanıl Bora

KAPAK TASARIMI Ali Osman Coşkun

KAPAK Suat Aysu

KAPAKTAKİ SERAMİK PANO Münevver Bıçakçı

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Emre Bayın

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 22749

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

BARIŞ BIÇAKÇI

Tarihî Kırıntılar

L 992 yılının Aralık ayından sonra Can kendini tamamen şiire verdi. Henüz akli havada bir ergen olmasına rağmen, ablası Meral'in aniden ortadan kayboluşunu hece ölçüsüyle yazılmış kafiyesi bol bir şiir gibi kolayca ezberledi, dilinden düşürmedi. Annesiyle babası da Can'dan farklı değildi. Annesi Sevgi, şiir yayımlayan bütün edebiyat dergilerini takip etmeye başladı, babası Taner eski bir ajandanın boş sayfalarına geçmiş güzel günleri konu alan duygusal şiirler yazdı.

O kış Can ve ailesi açısından çok çetin bir kıştı. Daha kasımın ikinci haftasında apartmanın kalorifer kazanı arızalanmıştı; evi elektrik sobalarıyla ısıtmaya çalışıyorlardı. Sobaların etrafından ayrılmıyor, gözlerini kapattıklarında karanlık boşluğun içinde yavaşça yüzen turuncu sarmallar görüyorlardı. Buna rağmen hiçbiri gevşeyecek kadar ısınamıyordu, üstelik ikide bir evin sigortaları atıyordu. Kaskatı uyu-yup kaskatı uyanıyorlardı. Can'ın babası soğuğa karşı iradelerini kullanabileceklerini, kendilerini üşümediklerine inandırabileceklerini iddia ediyordu. Bunun üzerine annesi ona,

dul kadınların izci iyimserliğine pek de tahammüllü olamadıklarını söyledi; kocasının ortalıkta bir hayalet gibi dolanmaktan başka bir şey yapmadığını düşünüyordu. Akşamları koltuğa oturup bıyığını çekiştirerek, apartman yöneticisine söylemesi gereken şeyleri kendi kendine yüksek sesle söyleyerek yaşadığını ispatlamaya çalışmasının hiçbir faydası yoktu.

O kış Can'ın babaannesi de birkaç günlüğüne onlara kalmaya gelmişti. Kadıncağz bir yandan tir tir titiyor bir yandan da oğlunu çocukken bir leğenin içinde, sabunu kafasına vura vura nasıl yıkadığını neşeyle anlatıyordu. Hepsi gülüyordu. Can'ın ablası Meral hariç. Meral, 1992 yılının Aralık ayında kırçilli kumaştan uzun bir paltosu olan bir şaire âşık olmuştu.

“İki dünya var,” demişti Can'ın babası, “birinde biz yaşıyoruz diğesinde şairler.”

“Şair, belden aşağısı geçmiş belden yukarısı insan olan bir yaratıktır,” demişti annesi, gözlerini kocasına dikip. Ardından bütünüyle dullara özgü bir edayla iç geçirerek mırıldandı: “Yarı insan yarı geçmiş.”

Babaanne yine, ilk kez anlatıyormuş gibi, oğlunu leğende nasıl yıkadığını anlatırken Can'ın ablası aniden herkesin duyacağı şekilde, “Neler almalıyım yanıma?” diye sormuştu, sonra da aceleyle hazırlanıp çıkmıştı. Can pencereden dışarı bakmıştı: Ablası Meral elinde çantası, koşarak paltolu bir şaire doğru gidiyordu. Palto uzundu ve Can'a kalırsa biraz elma biraz geçmiş kokuyordu. Şair ikisinden birden büyük ısırıklar almış sonra da ağzını paltosunun yeniyle silmiş olmalıydı.

2014 yılının Nisan ayındayız. Can bir gazetenin kültür sanat editörü. Bir dizi şairle söyleşi yapıp bu söyleşileri birer hikâye haline getirmeyi ve şairlerin isimlerini gizleyerek yayımlamayı tasarlıyor. İsimsiz şairlerin anlattığı hikâyelerden oluşan bir kitap... Neden böyle tuhaf bir işe kalkıştığını soranlara, üst üste bindireceği kimliksiz portrelerden tek bir şair portresine, bir şair kimliğine ulaşmayı amaçladığını söylüyor.

Arkadaşı Ali'ye göre Can, geçmişini katlayıp sonra bir daha katlayıp kâğıttan kayıklar, uçaklar filan yapmanın, kendisine yeni oyuncaklar bulmanın peşinde. Şair söyleşileri de böyle bir oyuncak. "Bu bir yandan da bir sihirbazlık numarası aslında Can!" diyor. "Şair el çabukluğuyla ablanı görünmez yaptı. Şimdi sen de bu isimsiz söyleşilerle şairi görünmez yapmak istiyorsun." Ali'ye göre Can, sadece gazetecilikle yetinmemesi gereken biri, onun edebiyata da yeteneği var.

Sevgilisi Rana'ya göre Can gazeteci değil. Rana'ya göre Can, yıllar önce bir şairin peşinden giderek evini, ailesini terk eden, bir daha da kendisinden haber alınamayan abla-

sının izini düpedüz soyut bir şiir fikrinde ve şairlerin uçuk kaçık hikâyelerinde bulacağını sanan takıntılı bir adam. “Sadece uçuk olsa iyi,” diyor Rana aynada kendine bakarken, “aynı zamanda eminim böbürlenerek anlatacaklar hikâyelerini! Halini, yerini yadırgadığı için her şeyi bırakıp giden ablan hakkında bu kibirli ve bulunduğu yerden hoşnut insanlar sana ne söyleyebilirler ki? İkimiz de biliyoruz, şairlerle onları küçük düşürmek ve ablanın hesabını sormak için söyleşi yapacaksın.”

Rana tiyatrocudur. Aynada kendine bakmayı seviyor. Bedeni kendisine ait değil de iki perdelik bir oyuna ve o oyunun seyircilerine aitmiş gibi yürüyor, oturuyor, kalkıyor. Rana tiyatrocudur ve sanki hep çırılçıplakmış gibi davranıyor. Günün birinde sahneye çırılçıplak çıkması gerekeceğini biliyor, buna hazır. Can hazır değil.

Can gazeteci ve 2014 yılının Nisan ayında, İstanbul’da, Erenköy’de bir pastanede, kırk yaşlarında keçi sakallı bir şairle karşılıklı oturuyor. Şair uzun kollu gömleğinin kollarını kıvrımış, sağ bileğinde ince deri örgüsü birkaç bileklik var. Can, keçi sakalın ve bu bilekliklerin kendine acıyan erkeğin gizli işaretleri olduğunu düşünüyor. İlk soruyu şair soruyor.

“Nereden geldi aklınıza bu fikir? Şiir bu kadar az okunuyorken...”

Şairin sakalında az önce yediği acıbadem kurabiyesinin kırıntısı var. Can’ın gözü kırıntıya takılıyor. O kırıntı orada kaldığı sürece Can söyleşiye kendini vermekte zorlanacak. Bir Ankara kışını, yirmi iki yıl önceki Ankara kışını elektrik sobasıyla geçirmek kadar olmasa da, şairle konuşmayı sürdürmek için Can’ın iradesini kullanması gerekecek. “Elbette sorumlusu benim kâğıt üstünde / Hiçliğe doğru giden bu perspektifin” dizelerini yazmış bir şaire sakalında kurabiye kırıntısı olduğunu söylemek, o anda Can’a hiçliğe doğru giden perspektife aykırı düşer gibi geliyor. Şair de aynı şeyi

yapar umuduyla parmaklarını ağzının kenarında, çenesinde dolaştırıyor. İsimleri ortadan kaldırarak şairi şair yapan şeyleri bulma çabasından söz edecekken, “Ablam on dokuz yaşındayken bir şairin peşinden gitti, bir daha da dönmedi...” diyor birden.

Şairin küt parmakları masanın üzerinde birbirine iyice kenetleniyor. Böyle bir cevap beklemediği belli, anlamaya çalışıyor. Bakışlarında korku var. Can’ın aklını yitirdiğini, az sonra yerinden kalkıp ona saldıracağını düşünüyor sanki. Kendi korkusundan ve bakışından rahatsız oluyor, başını çevirip garsonu arıyor.

“Bir çay daha?” diye soruyor Can.

Şair önce bir şey söylemiyor, sonra “Ne bulmayı umuyorsunuz ki? Ablanızın neden gittiğini mi?” diye soruyor. “On dokuz yaşındaymış...”

Bunu bir açıklamaymış gibi söylüyor. Can, on dokuz yaşında olmanın tek başına bir açıklama olduğunu kabul etseydim çoktan ederdim, diye düşünüyor. Buna rağmen şairle bir süre genç olmaktan söz ediyorlar, birbirlerine beylik sözler söylüyorlar. Sonunda şair bir nokta koymak istercesine, “Gençler soyunduklarında,” diyor, “üzerlerinde bir tek heyecanları kalır.” Söylediği cümledeki derin anlamı onaylatmak için Can’ın gözlerinin içine bakıyor. Can ne yapacağını bilemiyor. O sırada yan masadan biri, genç bir adam, kalkıp yanlarına geliyor. Şairi tanıdığını, ona hayran olduğunu söylüyor. “Keşke kitaplarımız yanınızda olsaydı,” diyor, “imzalamanızı çok isterdim, sevgilim de çok seviyor sizi.” Konuşuyorlar. Can, gencin bakışlarındaki hayranlığı görüyor. Şairin sakalındaki kıvrıntıya rağmen doludizgin bir hayranlık... Bu hayranlık dolu bakışları üzerinde hisseden insan hiçbir tehlikeye maruz kalmadan alçakgönüllü bir hayat sürdürebilir, diye düşünüyor, her enlemde ve boylamda, çöllerde ve kutuplarda. Genç adam alçakgönüllü şairle ve-

dalaşiyor, konuşmalarını böldüğü için Can'dan özür diliyor, masasına dönüyor.

Şair de Can da konuşmaya nasıl devam edeceklerini bilmiyorlar. “Nerede kalmıştık?” diye soruyor şair. Hemen sonra sol elini havada birkaç kez sallıyor, bu sırada sakalındaki kıvrıntı düşüyor. “Hayır, hayır, boş verin gençliği filan!” diyor, şairce bir sezgiyle konuşmanın yönünü değiştiriyor.

“Kaç yaşında olursan ol, birinin veya bir şeyin peşinden gitmek yaratıcı bir eylem aslında,” diyor. “Üstelik bütün yaratıcı eylemler gibi içinde doğumu ve ölümü aynı anda barındırıyor.”

“Siz kimin peşinden gittiniz?” diye soruyor Can, güya gazeteci merakıyla soruyor ama sesindeki saldırganlığı en başta kendisi fark ediyor, içi kararıyor. Yıllar öncesinden bir lamba sönyüyor, Can'ın şimdi burada, Erenköy'de bir pastanede içi kararıyor. Kendisini yalnız hissediyor, büyük sözler söyleyen, gözlerini gözlerine dikerek kendini onaylatmak isteyen şair karşısında kendisini çok yalnız hissediyor. Ablası bir kez daha, kim bilir bu kaçınıcı, yerinden kalkıp aceleyle hazırlanıyor, evden çıkıyor, pencerenin ardındaki kış manzarasının perspektifine uygun biçimde uzaklaşıyor, küçülüyor, görünmez oluyor, hiç.

Şair önce biraz düşünüyor, sonra “Tarık Abi'nin peşinden!” diye cevap veriyor olanca ciddiyetle.